

Nämnden Svenska rum

24.10.2024

Sammanträde

Nämnden Svenska rum

Tid

24.10.2024 kl. 17:30 - 18:01

Plats

Sektorn för Fostran och lärande, Karaporten 1, Esbo

Närvarande

Gästrin Eva-Lena

ordförande

Akinyemi Aino

vice ordförande

Becker Emilia

medlem

Norrgrann Tom

medlem

Vehmanen Emma-

medlem

Stina

Hertell Sirpa

medlem

Hellsten Kenneth

medlem

Lundén Rasmus

medlem

Hämelin Fredrika

medlem

Helmes Marianne

medlem

anlände kl. 17:31 § 83

Nyman Henri

medlem

Vanhanen Joel

ersättare för stadsstyrelsens

representant

Reunanen Kasper

representant för

ungdomsfullmäktige

Jaakkola Tomas

representant för personalen

Rinta-aho Harri

direktör för sektorn för fostran

och lärande

avlägsnade sig kl. 17:54
efter § 85

Högström Barbro

direktör för svenska

bildningstjänster

Saloranta-Eriksson Outi

undervisningschef

avlägsnade sig kl. 17:43
före § 84

Hinkkanen Lena

kommunikationsspecialist

Pullinen Paula

förvaltningsplanerare,

sekreterare

Frånvarande

Ramm-Schmidt Henrik

Liljelund John

Laiho Mia

Underskrifter

Eva-Lena Gästrin
ordförande

Paula Pullinen
sekreterare

Protokollet justerat och godkänt

Tom Norrgrann
protokolljusterare

Protokollet framlagt

Detta protokoll publicerades i det allmänna datanätet 29.10.2024.

Ärenden

Paragraf nr	Bilaga nr	Ärendets rubrik	Sida
§ 82		Konstaterande av sammanträdets laglighet och beslutsförhet	4
§ 83		Val av protokolljusterare	5
§ 84		Fullmäktige fråga om eftermiddagsverksamhetens anordnande och kvalitet i Esbo	6
§ 85		Utlåtande om fullmäktigemotion om att lära ut medvetenhetsfärdigheter (mindfulness, meditation) i daghem och skolor	10
§ 86	1	Principer för understöd för grundläggande konstundervisning från 1.1.2025	15
§ 87		Fastställande av antalet nybörjarplatser vid Mattlidens gymnasium läsåret 2025-2026	21
§ 88	2	Elevrepresentanter i de svenskspråkiga grundskolornas direktorer läsåret 2024-2025	24
§ 89		Beslut av tjänsteinnehavare och direktorer	26

§ 82

Konstaterande av sammanträdet laglighet och beslutsförhet

Beslut

Ordföranden konstaterade att sammanträdet är lagligen sammankallat och beslutsfört.

Redogörelse

Nämnden Svenska rum hade sammankallats genom en möteskallelse 17.10.2024. Kallelsen var undertecknad av nämndens ordförande och hade sänts till nämndens ledamöter och andra som har rätt att närvara. Föredragningslistan hade även sänts till ersättarna för kännedom.

(Enligt Esbo stads förvaltningsstadga del II, § 3 och § 10)

Esbo stad

Protokoll

5/29

Nämnden Svenska rum

§ 83

24.10.2024

§ 83

Val av protokolljusterare

Beslut

Tom Norrgrann utsågs att justera protokollet.

Ordningsnummer 3135/12.01.03/2024

Nämnden Svenska rum 24.10.2024 § 84

§ 84

Fullmäktigefråga om eftermiddagsverksamhetens anordnande och kvalitet i Esbo

Beredning och upplysningar:
Stolt-Haglund Ida
Wendell Kasper
Krusius Erika
Loisa-Turunen Miia
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Rinta-aho Harri

Nämnden Svenska rum ger sitt svar enligt redogörelsen om ledamot Pinja Nieminens och 26 andra ledamöters fullmäktigefråga om eftermiddagsverksamhetens anordnande och kvalitet i Esbo.

Behandling**Beslut**

Nämnden Svenska rum

Förslaget godkändes enhälligt.

Redogörelse

Esbo stad ordnar eftermiddagsverksamhet för elever i årskurs 1 och 2 enligt lagen om grundläggande utbildning samt för elever i årskurs 3–9 som har beslut om särskilt stöd särskilt stöd. Eftermiddagsverksamhet ordnas enligt 8 a kap. i lagen om grundläggande utbildning samt de grunder för morgon- och eftermiddagsverksamhet som Utbildningsstyrelsen anger. Deltagande är frivilligt. För deltagande tar staden ut en avgift.

Eftermiddagsverksamheten styrs också av beslut som fattats av nämnden för fostran och lärande och nämnden Svenska rum, samt av en verksamhetsplan för eftermiddagsverksamhet. Om avgifterna och om principerna för efterskänkning av avgifter beslutar stadsstyrelsen.

I Esbo deltar årligen cirka 4 400 barn i finskspråkig eftermiddagsverksamhet och 512 barn i svenskspråkig eftermiddagsverksamhet. Staden handlägger ansökningarna och beviljar platserna samt samordnar och övervakar verksamheten.

Finskspråkig eftermiddagsverksamhet ordnas läsåret 2024–2025 som stadens egen verksamhet vid 14 skolor, som köptjänst vid 48 skolor samt som understödd verksamhet vid en skola. Svenskspråkig eftermiddagsverksamhet ordnas som stadens egen verksamhet vid fem skolor och som köptjänst vid fem skolor. För genomförandet av eftermiddagsverksamheten svarar serviceproducenten. Om verksamheten produceras av staden är det skolans rektor eller biträdande tjänsterektor som är ansvarig.

Utöver eftermiddagsverksamheten i anslutning till den grundläggande utbildningen ordnas också morgon- och eftermiddagsvård samt vård under skollov för finskspråkiga elever med funktionsnedsättning. Västra Nylands välfärdsområde ansvarar för vården, men den ordnas av resultatenheten för den finskspråkiga grundläggande utbildningen i enlighet med ett avtal. Vården ges till barn som beviljats sådan av välfärdsområdets funktionshinderservice enligt handikappserviceagen eller specialomsorgslagen. Vården är avgiftsfri. Motsvarande svenska verksamhet ordnas av Västra Nylands välfärdsområde och Helsingfors stad utan Esbo stads medverkan. Finskspråkig morgon- och eftermiddagsvård ordnas vid 16 skolor. För vården ansvarar skolans rektor eller biträdande rektor. Vården genomförs av skolornas skolgångshandledare och specialskolgångshandledare.

Enligt vilka kriterier väljer Esbo tjänsteproducenter?

Esbo stad upphandlade tjänsteproducenterna under läsåret 2021–2022. Upphandlingen gällde alla skolor där staden inte själv producerar eftermiddagsverksamhet. De enheter/skolor som deltog i upphandlingen indelades enligt elevantal och skolans läge i korgar på 1–4 skolor. Anbudsbegäran gällde en hel korg och inte en enskild skola. För varje korg valdes en tjänsteproducent och två i reserv.

Minimikraven för verksamheten angavs i upphandlingsdokumenten. Anbudsgivaren måste förbinda sig att iaktta dessa krav. Anbudsgivaren måste dessutom uppfylla lämplighetskrav. Staden krävde att anbudsgivaren har tillräckliga ekonomiska, tekniska och andra specificerade förutsättningar att genomföra verksamheten.

Anbuden jämfördes på grundval av anbudsgivarnas uppgifter. Urvalskriterium var tjänstens totalekonomiska förmånlighet. Kvaliteten och priset vägde 30/70. Priset bestod av priset för en kalkylerad barngrupp per månad. Kvalitetspoäng gavs för utbildning av dem som utför kundarbetet, en kundnöjdhetensenkät riktad till referenskunderna, det vill säga skolor, samt anbudsgivarens kreditbetyg.

De nuvarande tjänsteproducenternas avtal med staden gäller tills vidare.

Hur utvärderar staden eftermiddagsverksamhetens kvalitet?

För bedömningen och övervakningen av eftermiddagsverksamhetens kvalitet svarar den finskspråkiga grundläggande utbildningens

serviceområde för undervisningens stödtjänster samt svenska bildningstjänsters serviceområde för utveckling och kultur.

Eftermiddagsverksamheten genomförs enligt Utbildningsstyrelsens grunder för morgon- och eftermiddagsverksamhet och en kommunspecifik verksamhetsplan. Dessutom har enheterna för eftermiddagsverksamhet utarbetat egna planer i enlighet med den kommunspecifika verksamhetsplanen.

De skolor som själva ordnar eftermiddagsverksamhet och de privata tjänsteproducenterna lämnar i början av läsåret in sina verksamhetsplaner för det kommande läsåret samt basinformationsblanketter till ovannämnda serviceområden. Med hjälp av dessa övervakas bland annat verksamheten samt personalens behörighet och kompetens. Bristande kvalitet åtgärdas och går igenom med skolan eller tjänsteproducenten.

De privata tjänsteproducenterna har avtalat om en viss kvalitet, såsom personalens behörighet och kompetensutveckling. Staden övervakar att avtalsvillkoren uppfylls. Staden kan sanktionera tjänsteproducenterna om avtalsvillkoren inte uppfylls. Staden diskuterar en gång per termin med tjänsteproducenterna hur avtalet har följts. Vid mötet behandlas och bedöms frågor som gäller personalen, verksamheten och ordnandet av eftermiddagsverksamheten.

Vårdnadshavarna och barnen får årligen ge respons på verksamheten i en enkät om kundnöjdhet. Utöver enkäten får staden respons under läsåret bland annat av vårdnadshavarna. Denna respons behandlas och utreds alltid tillsammans med de berörda skolorna eller tjänsteproducenterna.

Samlas det systematiskt in respons om eftermiddagsverksamheten?

En gång per läsår får familjerna en enkät som kartlägger vårdnadshavarnas och barnens nöjdhet med verksamhetens kvalitet. Svarsprocenten har varit beklagligt låg, cirka 20 procent. Planen är att enkäten uppdateras för läsåret 2024–2025 och samtidigt utarbetas medel för att höja svarsprocenten. Responsen används för att utveckla verksamhetens innehåll.

Har staden minimikrav på eller mål för personalens utbildningsnivå?

Personalens behörighet bestäms i 9 a § i förordningen om behörighetsvillkoren för personal inom undervisningsväsendet: "Behörig som ledare i morgon- och eftermiddagsverksamheten är den som 1) har avlagt för uppgiften lämplig högskoleexamen, examen på institutnivå, yrkesinriktad grundexamen eller motsvarande tidigare studier, yrkesexamen eller specialyrkesexamen och som har i samband med utbildningen inhämtad eller genom erfarenhet visad förmåga att arbeta som ledare i en barngrupp eller 2) har behörighet att meddela klassundervisning, förskoleundervisning, specialundervisning eller ämnesundervisning eller som elevhandledare."

Staden övervakar behörigheten. Målet är att personalen är behörig. En kalkylerad barngrupp ska ha minst en behörig ledare. Även de som studerar i branschen genom läroavtal räknas som behöriga. På varje enhet med eftermiddagsverksamhet ska en av ledarna utses till ansvarig ledare. I enlighet med avtalet om köpta tjänster inom eftermiddagsverksamheten har staden rätt att sanktionera tjänsteproducenten för personal som inte uppfyller behörighetsvillkoren.

Dessutom förutsätter staden att en del av personalen har extra kompetens, såsom utbildning i första hjälpen eller hygienpass. För köptjänsternas del ansvarar tjänsteproducenterna bland annat för att deras personal lämnar in straffregisterutdrag.

Hur många barn finns det i genomsnitt per ledare i en barngrupp?

I enlighet med nämndernas beslut ordnas eftermiddagsverksamheten i regel i grupper med 15 platser. En elev som får särskilt stöd för annat än särskilda inlärningssvårigheter upptar två platser. Högst tre barn kan placeras på extra plats. En grupp kan alltså bestå av högst 18 barn. Varje grupp med 15–18 platser har åtminstone en yrkeskunnig ledare.

Morgon- och eftermiddagsvården har annan personaldimensionering. I avtalet med Västra Nylands välfärdsområde står det:

- två vuxna per åtta barn med lindrig till måttlig intellektuell funktionsnedsättning
- fem vuxna per sex barn med svåraste graden av funktionsnedsättning
- fyra vuxna per sex barn eller fem vuxna per åtta barn med autism

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustokysymys iltapäivätoiminnan järjestämisestä ja laadusta

För kännedom

Nämnden Svenska rum 24.10.2024 § 85

§ 85

Utlåtande om fullmäktigemotion om att lära ut medvetenhetsfärdigheter (mindfulness, meditation) i daghem och skolor

Beredning och upplysningar:
Kilpeläinen Anna
Forsius Maria
Parviainen Ilona
Laine Raija
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Direktör för sektorn för fostran och lärande Rinta-aho Harri

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsen om den fullmäktigemotion som ledamot Henna Kajava och fem andra ledamöter lämnade 3.6.2024 om att inleda ett pilotförsök med medvetenhetsfärdigheter (mindfulness, meditation) i skolor och daghem eller om att på annat sätt börja utnyttja möjligheterna till mindfulness som hjälp och nytta för barn och unga i Esbo.

Behandling

Beslut

Nämnden Svenska rum
Förslaget godkändes enhälligt.

Redogörelse

Fullmäktigemotion

Henna Kajava och fem andra ledamöter lämnade 3.6.2024 en fullmäktigemotion där de föreslår att man i daghem och skolor ska testa på mindfulness eller så kallade medvetenhetsfärdigheter, det vill säga sekulära andliga övningar som ursprungligen använts inom buddismen och hinduismen (meditation). Målet med detta är att minska ångest, depression, beteendeproblem, koncentrationssvårigheter, inlärningssvårigheter, våldsamt beteende och andra problem som blivit allt vanligare bland barn och unga. I motionen föreslås att ett pilotförsök ska inledas eller att möjligheter till mindfulness i övrigt utnyttjas i Esbo stads skolor och daghem. Syftet med övningarna är medveten närvaro, koncentration och observation, till exempel genom andningsövningar, koncentration på sinnesförmålor och visualiseringsövningar.

Utlåtandet har beretts inom sektorn för fostran och lärande i samarbete mellan finsk småbarnspedagogik, finsk grundläggande utbildning och Svenska bildningstjänster samt sektorstaben.

Esbo ungdomsfullmäktige hördes i ärendet på det allmänna mötet 24.9.2024.

Ungdomsfullmäktiges utlåtande bifogas som tilläggsmaterial.

Berättelsen om sektorn för fostran och lärande

Ur ett välbefinnandeperspektiv stöder motionen genomförandet av sektorn för fostran och lärandes strategi, Berättelsen om sektorn för fostran och lärande. Berättelsen understryker hur viktigt välbefinnande är för lärande: "Bara en välmående människa kan lära sig." Enligt berättelsen stöder man välbefinnande som gemenskap. Man reagerar på de ökade utmaningarna kring välbefinnande och ser till att skillnaderna i välbefinnande inte ökar för mycket. Det konstateras att psykiskt välbefinnande är viktigt när vi återhämtar oss från coronapandemin.

Mindfulness och meditation samt de problem som motionen tar upp

De flesta av våra barn och unga mår bra. Så som det konstateras i motionen lider en del av dem dock i allt högre grad av ångest, depression, beteendeproblemer, koncentrationssvårigheter, inlärningssvårigheter, våldsamt beteende och andra problem. Bakom dessa utmaningar ligger många olika faktorer och orsaker. Dessa kan vara samhällsrelaterade, familjerelaterade eller individuella. För att lösa problemen inom fostran och lärande krävs ett multiprofessionellt samarbete samt samarbete med vårdnadshavarna. Det kan vara skadligt att inom fostran och lärande ingripa i omfattande och mångfasetterade problem som gäller individen genom (sekulära) andliga övningar.

I det bakgrundsmaterial som nämns i motionen (tidskriften Duodecim) konstateras det att symtomen hos pojkar och flickor som lider av depression och som är missnöjda med sin kropp till och med har ökat efter mindfulnessinterventioner. Det rapporteras också att det finns färre studier om effekterna av mindfulness på barns och ungdomars hälsa än om effekterna på vuxna. Dessutom har undersökningar som gäller barn och unga varit av sämre kvalitet. Användningen av begrepp som härrör från buddistisk filosofi på ett västerländskt språk, i en västerländsk kontext, har väckt oro för att begreppens centrala innehåll och de underliggande teorierna missuppfattas helt eller delvis. I artikeln varnas också för rapporterings- och publiceringsfel i anslutning till ämnet.

Stöd för barns och ungas välbefinnande i läroplanerna

I vardagen inom fostran och lärande stöds barns och ungas välbefinnande, vilket också omfattar psykiskt välbefinnande. Målen och

innehållet i nationella läroplanerna och i Esbo samt den terminologi som används i dem styr det praktiska pedagogiska arbetet och undervisningsarbetet bland lärare och övrig personal i skolan och på daghem. I läroplanerna hänvisas det till medvetenhet och meditation endast i ämnesinnehållet för undervisningen i vissa religioner. Den psykiska närvaron beskrivs däremot som en färdighet för personalen. Meditation, yoga och mindfulness hör inte till terminologin i Esbo stads läroplaner och andra styrdokument. Avkoppling diskuteras inom gymnastiken i läroplanerna för den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen. I stället för den terminologi som används i motionen talas det i planerna till exempel om lugn och koncentration, som är en del av färdigheterna i att styra sin egen verksamhet och som undervisas och övas. Emotionella färdigheter och självreglering ingår i alla läroplaner.

I planen för småbarnspedagogik betonas barnens välbefinnande samt vikten av vila och lugn och ro. Det finns också flera punkter som tar upp emotionella färdigheter och självreglering. I kapitlet om värdegrunden (2.4) nämns att småbarnspedagogiken har som uppdrag att vägleda barnen att tillägna sig hälsosamma levnadsvanor och erbjuda dem möjligheter att utveckla sina emotionella färdigheter. Om mångsidig kompetens (kapitel 2.7) konstateras att småbarnspedagogikens har som uppdrag att stärka färdigheter som hör samman med barnens välbefinnande, säkerhet och trygghet. I samma kapitel sägs det att barn ska få handledning i att uttrycka och reglera sina känslor samt i att respektera sin egen och andras kroppsliga integritet

I kapitel 3.1 (Riktlinjer för att utveckla verksamhetskulturen) konstateras att barnens välbefinnande främjas genom att de under dagen ges möjlighet till vila och lugn och ro. Då man utvecklar verksamhetskulturen är det viktigt att se till att barnen och personalen har möjlighet att arbeta i en stressfri miljö som främjar koncentration.

I kapitel 3.2 (Lärmiljöer inom småbarnspedagogiken) beskrivs hur lärmiljöer ska erbjuda barn möjlighet till lugn och ro och vila. I samma kapitel betonas också att det i en trygg atmosfär är tillåtet att visa olika känslor och att personalen handleder barnen att uttrycka sina känslor och reglera sig själva.

Det ovannämnda betonas också i läroplanerna för förskoleundervisningen i Esbo.

I grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen (kapitel 2.2) konstateras det att bildning också omfattar strävan efter självreglering och ansvar för den egna utvecklingen och välbefinnandet. I kapitlet om mångsidig kompetens (kapitel 3.3) definieras att sociala färdigheter som ska stärkas också omfattar utveckling av självreglering och känslohantering. Bland läroämnena nämns för livsåskådning i årskurs 1–9 i de nationella målen som anknyter till arbetssätten att man i skolarbetet stöder utvecklingen av färdigheterna i självreglering.

Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen innehåller flera punkter som anknyter till välbefinnande. Inom mångsidig

kompetens är målet att få eleven att lära sig och öva sig på bland annat färdigheter i anknytning till den egna hälsan. Skolans verksamhetskultur (kapitel 4) har också som mål att skapa en verksamhetsmiljö som främjar välbefinnandet. I synnerhet är motion och gemensamma aktiviteter som främjar psykisk välbefinnande en del av varje skoldag. Växelverkan, samarbete och mångsidigt arbete, val av arbetssätt och differentiering främjar elevens övergripande välbefinnande och förbättrar inlärningsresultaten. Enligt kapitel 5 hör främjandet av välbefinnandet till alla vuxna i skolan.

Mål som gäller elevernas välbefinnande ingår i flera läroämnen, bland annat i gymnastik, olika religioner, omgivningslära, slöjd, bildkonst, musik, hälsokunskap och samhällslära. I synnerhet i undervisningen i omgivningslära och hälsokunskap betonas kunskaper och färdigheter som hänför sig till främjandet av psykiskt välbefinnande

Gymnasieutbildningen bygger upp gemenskap, delaktighet och välbefinnande genom att stärka växelverkan, samarbetet och förmågan att uttrycka sig. Kompetens inom välbefinnande är en av gymnasieutbildningens färdigheter inom mångsidig kompetens (kapitel 6.2), som kompletteras och konkretiseras för varje läroämne och i beskrivningen av varje studieperiod. Även syftet och avsikten med gymnasiediplom är att stärka den egna och andras delaktighet, aktörskap och välbefinnande i gymnasiegemenskapen.

Inom förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen samt gymnasierna stöds elevernas och de studerandes välbefinnande starkt också med hjälp av den gemensamma elevvården. Inom den följs och utvecklas det kollektiva och individuella välbefinnandet samt uppkomsten av en sund, trygg och tillgänglig lärmiljö. Med hjälp av den gemensamma elevvården främjas det psykiska välbefinnande och lärande och utslagning förebyggs. Det är särskilt viktigt att sörja för elevernas övergripande välbefinnande inom undervisning som förbereder för grundläggande utbildning och för frågor i anslutning till den, såsom samarbete mellan hem och skola, elevhandledning och ett tillräckligt stöd inom elevvården.

Lärare och övrig personal i skolan och på daghem baserar därför sitt arbete på läroplanerna. Av denna orsak undervisas inte medvetenhetsfärdigheter strukturerat i Esbo stads enheter för fostran och lärande. Vid enheterna finns olika verksamhetsmodeller som används för att stöda välbefinnandet bland barn och unga. Personalen vid enheterna för småbarnspedagogik och förskoleundervisning arbetar målmedvetet för att stärka barnens emotionella färdigheter och förmåga till självreglering, sociala färdigheter samt förmåga att slappna av med hjälp av olika metoder och verktyg. I en del skolor är färdigheter som stöder avkoppling och psykiskt välbefinnande en del av välbefinnandelektionerna och har tagits med i skolans årsklocka för välbefinnande. Det innebär att temaområdet behandlas av hela skolgemenskapen åtminstone en gång per år. I en del skolor undervisar elevvårdspersonalen i färdigheter som stöder psykiskt välbefinnande eller besöker klasserna för att tala om ämnet. Också de

gemenskapshandledare som arbetar i skolorna lyfter fram psykiskt välbefinnande på olika sätt.

Lärarna undervisar i färdigheter som stöder psykiskt välbefinnande som en del av sin dagliga undervisning. En av lärarna som sköter särskilda pedagogiska utvecklingsuppgifter inom finsk grundläggande utbildning i Esbo har ett ansvarsområde som omfattar självomsorg samt känslöfärdigheter och färdigheter inom växelverkan. Hen utvecklar för sin del lärarnas kompetens inom dessa områden. Enligt utvecklarläraren är lärarna intresserade av att stärka de färdigheter som stöder välbefinnandet.

Enheterna för småbarnspedagogik, grundläggande utbildning och gymnasieutbildning är platser där de färdigheter som är centrala med tanke på barns och ungas välbefinnande stärks dagligen genom fostran och undervisning. Nämnden Svenska rum understöder inte inledandet av ett pilotförsök för medvetenhetsfärdigheter (mindfulness, meditation) i daghemmen, skolorna och gymnasierna i Esbo. Däremot vill nämnden påminna enheterna om vikten av lugn och ro, koncentration och övning i andra självreglerande färdigheter som en del av arbetet med att stöda psykiskt välbefinnande.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Espoon nuorisovaltuuston lausunto valtuustoaloitteeseen tietoisuustaitojen opettamiseksi päiväkodeissa ja kouluissa
- Valtuustoaloite tietoisuustaitojen mindfulness, meditaatio opettaminen päiväkodeissa ja kouluissa

För kännedom

Ordningsnummer 3269/02.05.02/2024

Nämnden Svenska rum 24.10.2024 § 86

§ 86

Principer för understöd för grundläggande konstundervisning från 1.1.2025

Beredning och upplysningar:

Kasvi Tiina

Honkanen Skoog Sanja

Koskela Katja

Kiesilä Taju

fornamn.efternamn@esbo.fi

Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande

Direktör för Svenska bildningstjänster Högström Barbro

Nämnden Svenska rum godkänner principer för kulturunderstöd för den del som gäller grundläggande konstundervisning enligt bilagan. Principerna träder i kraft den 1.1.2025.

Resultatenheten ges tillfälle att kunna göra eventuella tekniska förtydliganden och korrigeringar i understödsprinciperna under principernas giltighetstid.

Behandling

Beslut

Nämnden Svenska rum

Förslaget godkändes enhälligt.

Redogörelse

Enligt Esbo stads förvaltningsstadga ska kulturnämnden godkänna principerna för beviljande av understöd och besluta om beviljande av understöd (del I, kapitel 4, 15 §, punkt 9 och 10). Enligt Esbo stads förvaltningsstadga ska nämnden Svenska rum godkänna principerna för beviljande av understöd och besluta om beviljande av understöd (del 1 kapitel 4, 17 §, punkt 13 och 14). Nämnden Svenska rum svarar för svenska tjänster i fråga om uppgifter som åläggs utbildningsanordnaren eller kommunen enligt lagen om grundläggande konstundervisning.

Förändringar i principerna för kulturnämndens understöd föreslås gälla från och med den 1.1.2025. De centrala förändringarna i principerna för

beviljande av understöd beskrivs i denna redogörelse. Principerna i sin helhet finns att läsa i bilagan.

Nämnden Svenska rum beslutar endast om de delar av understödsprinciperna som gäller grundläggande konstundervisning. De delar som berör understöd för grundläggande konstundervisning har markerats i bilagan. Nämnden Svenska rum beslutar inte om projektunderstöd och stipendier för yrkeskonstnärer.

De tidigare kulturunderstödsprinciperna har godkänts av Kulturnämnden i mötet 22.10.2014 §189 och av nämnden Svenska rum i mötet 25.11.2021 §104 och de trädde i kraft 1.12.2021.

Förändringarna i principerna förutsätter att Esbo stads elektroniska ansökningssystem för understöd vidareutvecklas. De föreslagna förändringarna i principerna rörande hembygds- och stadsdelsföreningar och konst- och kulturföreningarna årliga understöd, evenemangs- och projektunderstöd, utvecklingsstöd samt tre månaders konstnärstipendiet, kan enbart göras om det elektroniska ansökningssystemet utvecklas så att de motsvarar de gjorda principförändringarna.

Kulturnämnden beslutade om de nya principerna 22.10.2024. Kulturnämnden konstaterade i sitt beslut att det är viktigt att understödsprinciperna i sin helhet granskas på nytt när förnyandet av lagen om grundläggande konstundervisning och statsfinansieringssystemet för den är färdiga. Utöver de nödvändiga ändringar som lagen kräver är det skäl att se över understödsprinciperna och vid behov uppdatera dem så att de stämmer överens med lagens anda och Esbos behov.

Resultatenheterna förbehåller sig rätten att kunna göra eventuella tekniska förtydliganden och korrigeringar i understödsprinciperna under principernas giltighetstid.

Strategierna bakom kulturunderstöden och de lagar som verksamheten lyder under

Kulturtjänsterna i Esbo produceras i samarbete med olika aktörer. Kulturunderstöden möjliggör i sin tur att det finns ett mångsidigt, tillgängligt och attraktivt konst- och kulturutbud i Esbo. Vid beviljande av understöd följs Esbo stads strategi, Berättelsen om Esbo, som kompletteras av programmet KulturEsbo. I Berättelsen om Esbo konstateras följande: "Invånarnas aktiva deltagande i att utveckla tjänster och samarbetet med olika partner garanterar framgångsrika tjänster som svarar på invånarnas behov" – Esbos tjänster produceras av hela staden tillsammans och inte enbart av stadens förvaltningsorganisation.

Principerna för kulturunderstöd grundar sig på lagen om kommunernas kulturverksamhet (166/2019), särskilt 3 § Kommunens uppgifter och 7 § Samarbete, samt lagen om grundläggande konstundervisning (633/1998) med den kompletterande förordningen om grundläggande

konstundervisning (813/1998) och Utbildningsstyrelsens grunder för läroplanen för den allmänna och fördjupade lärokursen i grundläggande konstundervisning (20.9.2017).

Lagen om kommunernas kulturverksamhet (166/2019) beskriver kommunens uppgift att ordna kulturverksamhet. För att kunna genomföra denna lag ska kommunen bland annat " skapa förutsättningar för professionellt konstnärligt arbete och professionell konstnärlig verksamhet" och "främja utövande av kultur och konst samt medborgarverksamhet som anknyter till dessa". Kommunen ska också "erbjuda möjligheter till målinriktad konst- och kulturfostran inom kulturens och konstens olika former och områden" (3 § Kommunens uppgifter).

Kommunen kan ordna kulturverksamhet själv eller i samverkan med andra kommuner eller på något annat sätt (3 §). I lagen lyfts också betydelsen av samarbete fram som ett sätt att nå målen (7 §). De understöd som Kulturnämnden och nämnden Svenska Rum beviljar har en central roll i det hur de uppgifter lagen stadgar genomförs i Esbo.

Motivering till varför understödsprinciperna uppdateras

Kulturnämndens principer för beviljandet av understöd uppdaterades senast för drygt tre år sedan. De förändringarna som skett i verksamhetsmiljön ska också synas i understödsprinciperna, - kategorierna och i kommunikationen om dem så att den verksamhet som staden understöder är ändamålsenlig i rådande tid.

Resultatenheten för kultur har sedan 1.8.2021 hört till resultatområdet Livskraft som ansvarar för stadens livs-, konkurrens- och dragningskraft samt främjar kommuninvånarnas och kundernas välmående, samhörighet och delaktighet i samarbete med olika sektorer och samarbetsparter. Resultatområdet Livskrafts verksamhetstanke ligger som grund för de nya understödsprinciperna. De viktigaste målen för Resultatenheten för kultur (nedan) är alla tagna ur Berättelsen om Esbo och programmet KulturEsbo. Dessa mål har använts vid arbetet med att bereda och ta fram understödsprinciperna och bestämma understödskategorierna.

- Att producera och stöda attraktiva tjänster och kulturinnehåll.
- Att möjliggöra regional, fysisk, kulturell och ekonomisk tillgänglighet.
- Att synliggöra mångfalden i innehållen och strukturerna.
- Att sträva efter balans mellan verksamheten och ekonomin (produktivitets- och anpassningsprogrammet En ekonomiskt hållbar stad).

Förslaget för de nya understödsprinciperna har förberetts målinriktat och enligt metoder för medskapande. Kulturunderstödens nuläge, framtid och process har behandlats tillsammans med kulturnämndens medlemmar och med de sammanslutningar som får årliga

kulturunderstöd (i verkstäder). Resultatenheten för Kultur har även samlat in tankar och åsikter från de konst- och kulturaktörer, läroanstalter för grundläggande konstundervisning samt de esbobosatta yrkeskonstnärer som får årliga understöd (via frågeformulär). Därtill har man även hört mångfaldsakkunniga och diskuterat kulturunderstödshelheten med Esbos råd för personer med funktionsnedsättning. Som en del i arbetet har beredarna vid Resultatenheten för kultur också träffat många av de aktörer som beviljar understöd samt lagt särskilt fokus på informationsinsamling.

I verkställandet av de nya principerna för understöd strävas det särskilt efter att utveckla kommunikationens tillgänglighet och tydlighet.

Förändringarna i principerna för kulturnämndens understöd föreslås gälla från och med den 1.1.2025. Principerna i sin helhet finns att läsa i den bifogade filen.

De centrala förändringarna i principerna presenteras nedan.

Bedömningsgrunder för beviljandet av understöd

I principerna för beviljande av kulturunderstöd lyfts den understödda verksamhetens ansvarsfullhet fram och det beskrivs hur Resultatenheten för kultur agerar när den får information om brister i den verksamhet som understöds. Resultatenheten för Kultur ber om en redogörelse över det som skett och understödstagaren ska genast börja åtgärda bristerna.

Beslutsfattande

Kulturnämnden har delegerat beslutanderätten om evenemang- och projektunderstöd och konststipendier till kulturdirektören i fråga om de ansökningar vars ansökningssumma är under 6000 euro och understödsbeloppet som beviljas är högst 3000 euro. I de nu gällande understödsprinciperna stadgas det bara om det beviljade understödsbeloppets storlek.

Bedömningskriterier

I bedömningskriterierna under rubriken Tillgänglighet och tillgång har följande punkt lagts till:

- Har de professionella konst- och kulturinstitutionerna eller läroanstalterna för grundläggande konstundervisning utarbetat och tagit i bruk en tillgänglighetsplan eller liknande för de tjänster de erbjuder. Hur har olika invånare eller grupper tagits hänsyn till i denna plan (se Delaktighet och deltagande).

Som nytt kriterium finns Ansvarsfullhet och hållbar utveckling med underrubrikerna:

- Hur tas det i verksamheten hänsyn till ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet i enlighet med Esbo stads linjedragningar.

- Strävar verksamheten efter en öppen, trygg och respektfull miljö sett de ur både aktörers och deltagares synvinkel.

I understödsprinciperna har även beskrivningen på två ställen förtydligats så att den bättre motsvarar verksamhetsmiljön för läroanstalter inom grundläggande konstundervisning.

Årligt understöd

Partnerskapet mellan de sammanslutningar som får årligt understöd och Resultatenheten för kultur har beskrivits tydligare. Även de saker som understödstagaren förbinder sig till är tydligare beskrivna.

Processen för professionella konst- och kultursammanslutningar har lagts till som en del i understödsprinciperna.

I understödsprinciperna för årligt understöd för läroanstalter inom grundläggande konstundervisning används nu pedagogisk kvalitet i stället för konstnärlig kvalitet. För den grundläggande konstundervisningen är förändringarna annars bara i form av förtydligandet eftersom förnyelsen av lagen inte är klar än. Undervisnings- och kulturministeriet har tillsatt en arbetsgrupp för förnyandet av lagen och statsunderstödsystemet som rör grundläggande konstundervisning. Arbetsgruppens tidsfrist tar slut den 30.6.2025. Kulturnämndens och nämndens Svenska rums principer för årligt understöd för grundläggande konstundervisning kan komma att behöva uppdateras när lagförnyelsens innehåll har beslutats.

När det gäller hembygds- och stadsdelsföreningars årliga understöd så har deras målsättning beskrivits mer noggrant. Konst- och kulturföreningarnas process har lagts till i understödsprinciperna. Årligt understöd kan som tidigast beviljas sammanslutningar året efter att de registrerats vilket gör att understödet kommer till sammanslutningen användning kalenderåret efter beviljandet.

Övriga ändringar

Det här även gjorts mindre andra ändringar i de övriga understöden som Kulturnämnden beslutar om och i deras beskrivningarna. Dessa är i korthet följande:

- Evenemangs- och projektunderstödet ersätter det tidigare projektunderstödet och dess två underkategorier (lokalkulturstödet, understödet för kulturell välfärd). I beskrivningen lyfts det fram exempel på evenemang eller projekt som kan stödas.
- Utvecklingsunderstödet ersätter den nuvarande underkategorin till projektstödet med samma namn. Beskrivningen av understödet och dess villkor har förnyats med syftet att öka dess effektivitet. Utvecklingsunderstödet riktas särskild till nya verksamhetsformer som bidrar till en levande stadskultur i Esbo. Den understödda verksamheten ger konst- och kulturaktörer synlighet och skapar arbetstillfällen.

- Konstnärstipendierna kan sökas för en tre (3) månader lång eller en ett (1) år lång arbetsperiod. De en (1) och två (2) månader långa perioderna lämnas bort. På så sätt görs understödsformen tydligare och betydelsen och effektiviteten för det arbete som understöds stärks.

Beslutshistoria

Bilaga

- 1 Principer för kulturunderstöd från och med den 1.1.2025

Tilläggsmaterial

För kännedom

Ordningsnummer 2953/12.01.01/2024

Nämnden Svenska rum 24.10.2024 § 87

§ 87

**Fastställande av antalet nybörjarplatser vid Mattlidens gymnasium
läsåret 2025-2026**

Beredning och upplysningar:
Westerlund Mia
Nordberg Anna
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Direktör för Svenska bildningstjänster Högström Barbro

Nämnden Svenska rum beslutar att högst 200 studerande inom den allmänna linjen och högst 50 studerande inom IB-linjen antas till Mattlidens gymnasium läsåret 2025–2026. Till IB-utbildningens 50 platser kan högst 8 studeranden antas enligt provning.

Behandling**Beslut**

Nämnden Svenska rum

Förslaget godkändes enhälligt.

Redogörelse

På våren 2025 går 395 elever som antingen bor i Esbo eller går i Esboskolorna ut årskurs 9 i grundskolan eller i HUX-utbildning vid Prakticum. Av dessa går 34 elever i skola i Grankulla.

Enligt vedertaget förfaringssätt har gymnasieplats i Mattlidens gymnasium reserverats för ca 60 % av antalet elever som slutför den grundläggande utbildningen. Inför läsåret 2025–2026 föreslår finska andra stadiets utbildning att den procentuella andelen som reserveras gymnasieplats skulle vara 66 %. För nämnden föreslås att antalet nybörjarplatser i Mattlidens gymnasium läsåret 2025–2026 fastställs till högst 200 studerande inom den allmänna linjen och högst 50 studerande inom IB-linjen så att procentuella andel inom den svenska gymnasieutbildningen kommer upp till 64 %.

Antalet grupper i årskursen som dimitteras våren 2025 är detsamma som i årskursen som inleder sina studier hösten 2025. Detta innebär att

mängden studerande i Mattlidens gymnasium förblir detsamma som läsåret 2024–2025.

För öppenhet i beslutsfattande och sökandens rättsskydd är det motiverat att på förhand definiera hur många sökande som kan antas till IB-utbildning enligt prövning.

Antalet nybörjarplatser på den allmänna linjen höjdes läsåren 2021–2022, 2022–2023 och 2023–2024 för att reservera plats för en större andel esboelever. En ökande andel av esboeleverna ansökte dock till gymnasieutbildning i en annan kommun medan andelen utsocknes studeranden klart ökade. Läsåret 2024–2025 minskades antalet nybörjarplatser med en undervisningsgrupp.

Statistik för de senaste årens antagning i tabellen nedan.

Nationella linjen	2021	2022	2023	2024
Nybörjarplatser	175	200	200	175
Förstahandssökande	183	216	144	169
Lägsta medeltal	7,67	7,83	7,31	7,75
Andel utsocknes studerande av antagna (%)	17	20	28	24

Svenska dagvårds- och utbildningsnämnden har 22.3.2006 beslutat att den nedre gränsen för medeltal för antagning till Mattlidens gymnasium tills vidare är 7,00. Lägsta medeltalet för att bli antagen pågående läsår var 7,75.

Av eleverna som slutförde grundläggande utbildning på svenska i Esbo år 2024 inledde 80 % gymnasieutbildning. År 2023 var motsvarande andel 83 % och år 2022 var andelen 84%.

Lägsta antagningsmedeltalet till de finskspråkiga gymnasierna i Esbo har varierat mellan 7,45–7,67 de senaste åren. Läsåren 2023–2024 och 2024–2025 reserverade den finska utbildningen plats inom den finskspråkiga gymnasieutbildningen i Esbo åt 66 % av årskullen som slutför den grundläggande utbildningen.

3347 elever slutför åk 9 i den grundläggande utbildningen antingen i finskspråkig skola i Esbo eller Grankulla. Antalet elever i finskspråkig HUX-utbildning som beaktas vid fastställandet av antal nybörjarplatser i de finskspråkiga gymnasierna är 100. Detta innebär att nybörjarplatsernas antal i de finskspråkiga gymnasierna i Esbo skulle vara 2151 och motsvarande antal i Grankulla 134. Nämnden för fostran och lärande fattar beslut om antalet nybörjarplatser i de finskspråkiga gymnasierna i Esbo i november 2024.

Esbo stad

Protokoll

23/29

Nämnden Svenska rum

§ 87

24.10.2024

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

För kännedom

Gymnasium

Ordningsnummer 2967/00.00.01/2024

Nämnden Svenska rum 24.10.2024 § 88

§ 88

Elevrepresentanter i de svenskspråkiga grundskolornas direktioner läsåret 2024-2025

Beredning och upplysningar:
Nordberg Anna

fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Direktör för Svenska bildningstjänster Högström Barbro

Nämnden Svenska rum antecknar för kännedom att elevkårerna har valt elevrepresentanter till grundskolornas direktioner för läsåret 2024-2025 i enlighet med bilagan.

Behandling

Beslut

Nämnden Svenska rum

Förslaget godkändes enhälligt.

Redogörelse

Stadsstyrelsen beslutade 27.11.2023 § 311 föreslå för fullmäktige att förvaltningsstadgan granskas och att grundskolornas direktioner fortsätter sin verksamhet till utgången av fullmäktigeperioden 2021–2025 och efter det utvärderas direktionernas fortsättning. På sitt möte 11.12.2023 § 149 godkände fullmäktige stadsstyrelsens förslag.

Nämnden Svenska rum beslutade på sitt möte 14.12.2023 § 94 att grundskolornas direktioner som fastställts av nämnden Svenska rum 10.6.2021 § 56 för mandatperioden 2021–2023 fortsätter till utgången av fullmäktigeperioden 2021–2025.

I en grundskola med elever i årskurserna 7–9 deltar två elevrepresentanter i direktionens arbete. Varje elevrepresentant har en personlig ersättare.

Elevrepresentanterna och deras ersättare väljs varje läsår av elevkåren. Direktionen beviljar elevrepresentanterna närvaro- och yttranderätt men de kan inte delta i beslutsfattandet. Representanterna har inte

närvarorätt då sammanträdet behandlar disciplinära åtgärder mot elever eller sekretessbelagda ärenden.

Svenskspråkiga skolor i Esbo med årskurs 7–9 är Lagstads skola, Mattlidens skola och Storängens skola.

Beslutshistoria

Bilaga

- 2 Elevrepresentanter i de svenskspråkiga grundskolornas direktioner (publiceras inte)

Tilläggsmaterial

För kännedom

§ 89

Beslut av tjänsteinnehavare och direktioner**Förslag**

Direktör för svenska bildningstjänster Barbro Högström:

Nämnden Svenska rum beslutar enligt kommunallagen 92 § att inte ta upp nedannämnda beslut till behandling:

Direktör för svenska bildningstjänster

Allmänna ärenden

10.10.2024 § 7

Beslut till ersättningsyrkande för glasögon som gått sönder i skolan

Rektor, Lagstads skola

Personalärenden

23.10.2024 § 2

Timlärare i huvudsyssla i huslig ekonomi och hälsokunskap, viss tids tjänsteförhållande, tjänsten lämnas otillsatt, Lagstads skola, ESPOO-03-1839-24

23.10.2024 § 3

Timlärare i huvudsyssla i huslig ekonomi och hälsokunskap, inget vakansnummer, visstidsanställning tjänsteförhållande, Lagstads skola, ESPOO-03-1878-24

Direktioner, mötesprotokoll

Direktionen för Rödskögs skola 7.10.2024

Beslut

Nämnden Svenska rum

Förslaget godkändes enhälligt.

Anvisning för sökande av ändring gäller paragraferna: § 82, § 83, § 84, § 85, § 88, § 89

Förbud mot ändringssökande

I ovan nämnda beslut som gäller endast beredning eller verkställighet får ändring inte sökas enligt (410/2015) 136 § i kommunallagen.

Anvisning för sökande av ändring gäller paragraferna: § 86, § 87

Anvisningar om hur man begär omprövning

Den som är missnöjd med detta beslut kan begära omprövning skriftligt. Ändring i beslutet får inte sökas genom besvär hos domstol.

Rätt att begära omprövning

Omprövning får begäras av:

- den som beslutet avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part), och
- kommunmedlemmar
- de kommuner som är parter i avtalet och deras kommunmedlemmar i fråga om beslut av kommunernas gemensamma organ.

Tidsfrist för begäran om omprövning

Omprövning ska begäras inom 14 dagar från delfåendet av beslutet.

Begäran om omprövning ska lämnas in hos Esbo stads registratur senast under tidsfristens sista dag innan registraturen stänger.

En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet sändes, om inte något annat visas. Vid vanlig elektronisk delgivning anses parten ha fått del av beslutet den tredje dagen efter att meddelandet sändes, om inte något annat visas.

En kommunmedlem anses ha fått del av ett beslut sju dagar efter det att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet. Dagen för offentliggörandet av beslutet kan kontrolleras hos den som bereder beslutet.

Dagen för delfåendet räknas inte med i tidsfristen för begäran om omprövning. Om den sista dagen för omprövningsbegäran infaller på en helgdag, självständighetsdagen, första maj, julafton, midsommarafton eller en helgfri lördag, får omprövning begäras den första vardagen därefter.

Omprövningsmyndighet

Myndigheten som omprövning begärs av är Nämnden Svenska rum

Inlämnande av omprövningsbegäran

Besöksadress: Brogatan 11, Köpcentret Entresse, tredje våningen
Tjänstetid: mån–fre kl. 8.00–15.45
Postadress: PB 1
02070 ESBO STAD
E-post: kirjaamo@espoo.fi
Fax: +358-(0)9-816 22495
Växel: +358-(0)9-81621

Omprövningsbegärens form och innehåll

Omprövning ska begäras skriftligt. Också elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I omprövningsbegäran ska uppges:

- det beslut i vilket omprövning begärs
- hurdan omprövning som begärs
- på vilka grunder omprövning begärs.

I omprövningsbegäran ska dessutom uppges namnet på den som har begärt omprövning samt personens hemkommun, postadress och telefonnummer.

Om omprövningsbeslutet får delges som ett elektroniskt meddelande ska också e-postadress uppges.